

Storstrøm
Ref. ELAND
Den 26. juni 2026

Referat fra 11. bestyrelsesmøde den 12. juni 2026 – Naternationalpark Ulvshale

Sted: Lyttesholm Naturcenter

Til Stede: Tove Damholt, Lars Bech Madsen, Niels Henrik Holscher, Jørgen Alfastsen, Bo Kayser, Henrik Holmer, Lotte Illeris, Lise Rasmussen, Claude Teisen-Simony, HC Gravesen, Poul Johansen, Katrine Ohm Dietrich.

Fra NST: Jens Ljungmann Pedersen, Jane Skov Lind og Elly Emilie Andersen

Afbud fra: Anders J. Andersen, Mike Ameko Lippert, Nina Andersen, Stig Andersen, Pia Engel Kadziola, Martine Stephensen, Sabrina Pilemand, Pernille Sørensen.

Dagsorden

1. Velkommen tilbage v/Tove
2. Hvor er vi kommet til? Orientering v/Jane
3. Trafiksikkerhedsrevision trin 2 (TR2). Orientering og spørgsmål
4. Overvågning og friluftsfaciliteter, orientering v/Elly
5. Bestyrelsesmøder i 2. halvår af 2026, hvor mange, og hvilke emner ønsker bestyrelsen at drøfte. V/Tove
6. Evt.

Referat

1. Velkommen tilbage

Toves bød velkommen tilbage til arbejdet med Naternationalpark Ulvshale (NNP). Pga. de mange afbud vil dette møde primært være et orienterende møde med status og opsamling fra Naturstyrelsen. Dermed er bestyrelsen klar til at komme rigtigt i gang efter sommerferien.

Der er et ønske fra et bestyrelsesmedlem om, at Naturstyrelsen redegør for de naturplejeindsatser, der er foretaget på det seneste. Det kommer på næste møde, hvor der er mere tid.

Bordet rundt – gerne med input fra baglandet

Lotte: Stadig stor bekymring for færreste i Ulvshalevej. Nyordbeboerne er begyndt at være optaget af, at Naturstyrelsen er ved at opkøbe ca. 50 ha højjord på Nyord. Er desuden også ved

at være optaget af, at vejen over engene bliver oversvømmet jævnlige. Ved stormen i 2023 var det så voldsomt, at vejen var ufremkommelig.

Katrine: fortalte om, at der nu er 22 frivillige, der er med til at tælle sommerfugle på Østmøn. Det er en del af projektet Danmarks Sommerfugle.

HC: fortalte, at der holdes møder på teams om NNP'erne med andre spejdere. Der er et stort ønske fra Spejderne om, at få biodiversitets-formidling for børn med i NNP'erne.

Claude: fortalte, at der er orkideer på "trekanten" overfor sommerhusene længst ude (Naturstyrelsens areal). Biolog Lis Ravnsted Larsen botaniserer på GF's eng og vil også undersøge NST's areal.

Lars: Ser med bekymring på de indgreb, NST har lavet i dette år. Er bekymret for at området bliver ødelagt, og at fx området ved Kongens Enge bliver overgroet med birk.

Niels: DIF er ærgerlig over, at det nu koster penge for løb og lignende organiseret aktivitet i statsskovene. Det er taget op af flere forbund og er et stort problem for foreninger uden kommercielt formål, som har en lille brugerbetaling.

Lise: Friluftsrådet er optaget af adgang til naturen og bekymring over hegningerne.

Poul: fortalte, at der har været generalforsamling i ULG, hvor der blev orienteret om NNP'en. Der kom ikke nogen særlig respons. Der er divergerende holdninger blandt beboerne, bl.a. til færreste og Telefonstien.

2. Hvor langt er vi kommet?

NST hører nu under Ministeriet for Natur og Dyrevelfærd (som før hed Ministeriet for Grøn Trepert). Men nationalparkerne hører under Miljøministeriet sammen med det nationale friluftsliv og nationalparker.

Arbejdet med at implementere NNP Ulvshale er på trin 4 ud af 6 trin. Vi venter stadig på, at miljøministeren godkender projektbeskrivelse og forvaltningsplan, evt. med ændringer. Naturstyrelsen er gået i gang med myndighedsbehandlingen, som hører til trin 5. Det drejer sig om nogle grundlæggende vurderinger ift. N2000 habitatnatur og en detailprojektering. Når der foreligger et godkendt materiale, skal der søges en etableringstilladelse hos Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, dispensationer hos Kystdirektoratet samt søges en lang række kommunale tilladelser og dispensationer.

Tove spørger til tidsperspektivet. Det kan Naturstyrelsen ikke svare på, men vi må forvente, at der går mindst 2 år fra vi sender etableringsansøgning, og til vi kan gå i gang med etablering.

Jane gjorde opmærksom på processen, når der foreligger en godkendt projektbeskrivelse og forvaltningsplan

- Hvis ministeren har ændringer til det forelagte, skal Naturstyrelsen rette dokumenter og evt. kortmateriale
- Miljøministeriets departement sender pressemeddelelse herom
- Alt materiale bliver lagt på hjemmeside inkl. et interaktivt kort

- Når NST Storstrøm ved besked sendes en mail til bestyrelsen med eventuelle ændringer, særligt ift. bestyrelsens brev til ministeren
- NST supplerer med nyheder på SoMe, Ugebladet for Møn og andre relevante kilder
- Offentligt arrangement
- Evt. en tur for naboer til naturnationalparken.
- Myndighedsarbejde og dialog med Vordingborg Kommune kan for alvor gå i gang.

3. Trafiksikkerhedsrevision

Jane indledte punktet med at definere hvad en trafiksikkerhedsrevision er og hvilken rolle den spiller:

- En trafiksikkerhedsrevision handler udelukkende om sikkerhed. Det er et rådgivende dokument i første omgang til bygherre (her NST)
- Det er til gengæld vejmyndighedens opgave at afgøre om projekter kan gennemføres inden for lovgivningens rammer (her Vordingborg Kommune)

Der er 5 revisionstrin. De første tre trin udføres når projektet er på tegnebordet. De 2 sidste trin gennemføres når projektet udføres.

De første to trin udføres, når projektet er skitseret og er ikke obligatoriske. Trin 3 er et vigtigt og obligatorisk trin, der udføres, når projektet er detailprojekteret. Her foretages besigtigelse, drøftelse med vejmyndighed, trafikanttyper mv. Trin 3 går således i dybden med forskellige problemstillinger.

Trin 2 er således en indledende fase, hvor man kan få forskellige emner belyst. Det er et trin, der nu udføres inden høringen, men Ulvshale har været igennem høring, før processen med de 5 trin blev indført for NNP'erne. NST vurderede, at det umiddelbart var gavnligt, at få vurderet afstande mellem færste ift. de høringssvar, der er indkommet herom. Det er en problematik mange høringssvar kredser om.

Tove finder det er en stor mangel, at der ikke er indhentet viden om dyrs færdsels på vejen og beder NST gå videre til styrelsens hovedkontor med at det er vigtigt med systematisk opsamling på dyrs adfærd på en vej med trafikanter af forskellig slags.

Elly svarede hertil, at der er lavet et internt notat om indsnævring i hegn af biolog Marianne Bergin. Notatet var dog i udkast, da revisionen blev foretaget for Ulvshale, men trafikrevisoren interviewede Marianne Bergin ifb. med revisionen.

Lotte har sendt trafiksikkerhedsrevisionen til Foreningen Nyord. Foreningen har lavet et notat på baggrund af revisionen. Foreningen mangler belyst følgende

- Dyr gående langs vejen og ikke kun på tværs.
- Flere trafikanttyper som cyklende, gående
- Der er stadig bekymring for at Ulvshalevej er eneste adgang til Nyord. Det er vigtigt at gøre klart, at NST ikke er vejmyndighed og dermed ikke kan etablere færste uden dispensation fra vejmyndigheden.

Lotte efterlyser svar på de breve foreningen har fremsendt til ministeren. Foreningen forstår ikke, at der ikke kommer svar på en direkte henvendelse.

Jane og Elly forklarede proceduren ift. hørings svar og breve til ministeren. Især breve afleveret i en høringsproces bliver der kun kvitteret for, men ikke besvaret direkte. Det vil fremgå af høringsnotatet, som udgives, når ministeren har godkendt materialet.

Lotte bad NST om at besvare Foreningen Nyords notat, der er lavet på baggrund af Trin 2 revisionen. Herunder at beskrive revisors rolle ift. vejmyndighedens rolle.

Jane lovede at Naturstyrelsen vil besvare notatet, som *Lotte* har fremsendt.

Henrik tilkendegav, at der kan være en basal utryghed ved, at der kan gå dyr på tværs og langs af vejen. Er der nogle erfaringer med problemer i fx dyrehaven med store dyr? *Henrik* bekendt går det vel smertefrit!? Pas på med ikke at overdrive, hvad der kan ske af ulykker.

Lars fandt, at det er ærgerligt, at revisionen kun beskæftiger sig med biler. Bør også beskæftige sig med alle andre typer trafikanter. Ærgerlig over at det forstyrrer et ferieområde.

Lotte: der er allerede nu mange oplevelser med påkørsel af rådyr. Derfor kan man være bange for at påkøre større dyr.

Henrik spurgte, om bestyrelsen kunne få det interne notat om indsnævring?

Tove tilkendegav, at det er utroligt vigtigt, at der bliver samlet viden om dyrs adfærd og betydning fra trafikanter ved passager for græssende dyr.

Lise gjorde opmærksom på, at det er nogens hverdag, der bliver berørt. Derfor er det meget vigtigt at kommunikere og øge serviceniveauet.

Lotte bemærkede, at det er vigtigt at få udredt begrebet "en væsentlig færdselsåre".

Opfølgning efter mødet

Elly har efter mødet spurgt hovedkontoret, om det interne notat om indsnævring må uddeles til bestyrelsen. Svaret er, at det kan det godt. Notatet er vedlagt referatet.

Elly har ligeledes videregivet det fortsatte behov for at indsamle viden om dyrs adfærd og betydning for trafikanter til styrelsens hovedkontor. Spørgsmålet ang. væsentlige færdselsåre er allerede til granskning på tværs af nationalparker med passager over offentlige veje af styrelsens myndighedsteam, hvor der arbejder medarbejdere med erfaring i vejlov og -regler.

Ang. lovgivning, så er etablering af færste i gennemgående veje i nationalparker beskrevet i to bekendtgørelser *Bekendtgørelse af færdselsloven, § 88* og *Bekendtgørelse om trafikikkerhedsrevision af nationalparker og andre områder*. Trafikkerhedsrevision trin 3, skal opfylde sidstnævnte bekendtgørelses krav.

4. Overvågning og friluftsfaciliteter

Overvågning

- overvågning af dyrs forstyrrelser på beskyttede fortidsminder startede i 2025.

- der er opsat persontællere 4 steder. Der er allerede indkommet enkelte resultater, fx ses, at der på Skansen typisk er weekendgæster. Både gående og cyklende bliver talt. Det bliver derved muligt at se, om besøgstykket øges, når vi får en NNP.
- naturovervågningen er også gået i gang. Der er ca. 140 prøvefelter, placeret i forskellige naturtyper. I uge 34 foretages første vegetationsundersøgelse. De samme prøvefelter følges i den kommende årrække. Derudover overvåges en række arter. Det er muligt at være med til at kommentere på artslisten og komme med bud på flere arter, der ønskes overvåget.

Lotte, Bo og HC meldte sig til at være med i loopet omkring arter.

Det er muligt at komme med og se, hvordan en vegetationsundersøgelse foretages. Her har Lotte meldt sig.

Friluftsfaciliteter

På seneste møde d. 28. november 2025 blev der fremlagt forslag til boardwalk ved Gåsesøen og udsigtsplatform ved Telefonstien.

Elly spurgte om, der var nogle, der ønskede at deltage i det videre arbejde. Bo vil gerne hjælpe med at give bidrag til den endelige projektering.

Lise foreslog at bruge plexiglas i stedet for lukket rækværk på fugleskjulet, så børn og kørestolsbrugere kan se ud også.

Elly fortalte, at der efterhånden er gode eksempler på ridelåger mv. fra andre NNP'er. Der er allerede en lille arbejdsgruppe med blandt andet Nina fra bestyrelsen ift. at finde gode løsninger. Der er plads til flere, hvis nogen ønsker at deltage i det videre arbejde. Skriv da i fald til Elly.

Ang. rutemarkering så har Bo givet feedback til NST ang. farvevalg og problemer for farveblinde. Bo anbefaler at bruge symboler evt. kombineret med farver for markering af ruterne. Hvis nogen vil deltage i dette arbejde, mulighed for det. Det haster dog ikke og vil blive taget op senere.

5. Bestyrelsesmøder i 2026 og emner til drøftelse

Næste bestyrelsesmøde afholdes den 4. september fra 13 til 16 i Kostalden på Ulvshale Naturcenter. Der var enighed om at afholde 2 møder i efteråret. Datoen for 2. møde besluttet på mødet den 4. september.

Emner

- Naturstyrelsens naturpleje de seneste år. Hvad og hvorfor.
- Hvad er bestyrelsens rolle, når der er en godkendt plan? Skal et nyt mandatpapir fra Naturstyrelsen efterspørges?
- Sporløs færd, god adfærd i naturen (evt. på andet møde i efteråret)
- Områdets historie og kulturmiljø
- Oplæg fra eksterne, fx om dyrs adfærd på vej
- Oplæg om hvordan naturen udvikler sig
- Besøg i andre naturområder

- Anvendelse af Vogterhuset

6. Evt.

Claude fortalte, at stenene ved den uautoriserede P-plads ved starten af Mågenakken er blevet flyttet 3 gange, så man kan komme ind og parkere.

Som en kommentar til Niels om, at der nu tages betaling for organiserede løb, gjorde Elly opmærksom på, at det er *miljøministeren*, der har ansvaret for det nationale friluftsliv og at det er her problemet skal rejses.

Der findes særlige regler for organiseret brug af skove og naturområder. Reglerne findes i § 7 og § 17, stk. 2 i Bekendtgørelse om offentlighedens adgang til at færdes og opholde sig i naturen. Læs mere på Naturstyrelsens hjemmeside: <https://naturstyrelsen.dk/regler-og-tilladelser/aktiviteter-og-tilladelser-paa-naturstyrelsens-arealer>

7. Rundvisning i vildmarken

Efter frokost var der rundvisning i vildmarken sammen med naturforvalter Frederik Josefsen fra Hempel Fonden

